

Vodič kroz projekat NIdEA

Projekat NIdEA finansiran je od strane Fonda za nauku Republike Srbije u okviru programa
IDENTITETI (#1518)

Projektni tim

Projekat Narativizacija etničkih identiteta adolescenata kulturno dominantnog i manjinskog porekla i uloga školskog konteksta (NIdeA) predstavlja zajednički poduhvat psihologa sa tri različita univerziteta - Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Državnog Univerziteta u Novom Pazaru i *State University of New York (SUNY), Old Westbury*.

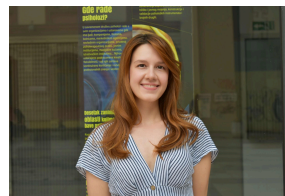
Članovi našeg tima

Nataša Simić

Danijela Petrović

Natalija Ignjatović

Jovan Radosavljević

Milena Belić

Hana Sejfović

Đerđi Erdeš-Kavečan

Svetlana Jović

O projektu

Projekat NIDEA finansiran je od strane Fonda za nauku Republike Srbije u okviru programa IDENTITETI.

Cilj projekta je istraživanje razvoja etničkog identiteta adolescenata u Srbiji, a specifičan fokus je na identifikovanju potencijalnih razlika u načinu na koji učenici iz kulturološki većinskih i manjinskih grupa razvijaju svoje etničke identitete.

Pored toga, istražujemo i uticaj škole i šireg socijalnog konteksta na razvoj etničkog identiteta i dobrobit adolescenata različitog uzrasta i pola, kao i iskustvo etničke diskriminacije. Kako bismo stekli obuhvatan uvid u odnos između školske kulturološke klime i razvoja etničkog identiteta adolescenata, istražujemo i uvažavamo perspektivu različitih učesnika: učenika, roditelja, nastavnika i stručnih saradnika.

Očekujemo da projekat ostvari pozitivan uticaj na dobrobit svih učesnika obrazovanja. Takođe, nadamo se da će rezultati projekta doprineti poboljšanju školske klime, kao i međugrupnih odnosa, koji bi trebalo da utiču na smanjenje stope napuštanja škole, većem kvalitetu obrazovanja, ali i većoj jednakosti u obrazovanju, manjem odlivu mozgova, i boljoj perspektivi zapošljavanja za sve.

Aktivnosti

Saradnja sa školama

- Uključeno 20 srednjih škola iz različitih regiona Srbije (12 stručnih škola i 8 gimnazija)

Prva faza istraživanja (maj-septembar 2023)

- Metod: Upitnici za učenike, nastavnike, roditelje i stručne saradnike
- Uzorak: 2886 ispitanika
 - 1846 učenika
 - 409 nastavnika
 - 617 roditelja
 - 14 stručnih saradnika

Druga faza istraživanja (decembar 2023-april 2024)

- Metod: Vinjete (fiktivne priče) sa interpretacijom situacija
- Uzorak: 380 učenika iz 7 škola odabranih na osnovu prve faze
- Dodatni intervjui sa 25 učenika

Diseminacija rezultata

- Učestvovanje na 6 naučnih konferencija; prihvaćeni radovi na još 3
- Objavljivanje 2 naučna članka u različitim časopisima
- Prezentacije na Tribini Vukove zadužbine i Tribini Laboratorije za eksperimentalnu psihologiju

Doprinos lokalnim zajednicama

- Podrška školama u realizaciji tri inicijative za unapređenje interetničkih odnosa među učenicima
- Cilj: Podizanje svesti o važnosti razvoja multikulturalnosti, pozitivnih interetničkih odnosa i građanskih vrednosti

Neki od najzanimljivijih uvida (do sada)

 Etnička diskriminacija u školama može negativno uticati na psihološko blagostanje, vršnjačke odnose, razvoj identiteta i školsko postignuće učenika.

Najčešća strategija koju su učenici navodili bila je obraćanje nadležnim osobama za pomoć - nastavnicima, psiholozima i pedagogima, ali i direktorima. Potom slede dve strategije koje su bile zastupljene u sličnoj meri - rešavanje konflikta na nivou odeljenja, u vršnjačkoj grupi, ili oslanjanje na lične resurse osobe koja trpi diskriminaciju. Na kraju, najmanje pominjana strategija bila je obraćanje roditeljima za pomoć.

 Istraživali smo i kako nastavnici, učenici i roditelji procenjuju različite aspekte školske klime jer to može ukazati na aspekte koje treba poboljšati kako bi se obezbedilo okruženje pogodno za učenje.

Nastavnici su uglavnom zadovoljni školskom klimom, ali ukazuju da je vršnjačko nasilje važan problem. Iskusniji i angažovaniji nastavnici više primećuju prisustvo nasilja.

Nastavnici ukazuju da je važno raditi na unapređenju vršnjačkih odnosa i većem angažovanju učenik - aspektima školske klime kojima nisu u potpunosti zadovoljni. Unapređenje vršnjačkih odnosa je važan korak u prevenciji nasilja u školi.

Rezultati pokazuju da nastavnice imaju pozitivniji pogled na određene aspekte školske klime, kao što su odnosi među učenicima, angažovanje učenika i bezbednost škole, što bi trebalo dalje istražiti. Takođe, nastavnici početnici pozitivnije ocenjuju odnos nastavnik-učenik i odnos među zaposlenima u školi.

Prilikom tumačenja dobijenih rezultata, treba imati na umu da nastavnici često školsku klimu opažaju pozitivnije nego učenici, naročito odnos nastavnik-učenik.

💡 Utvrdili smo da osećanje pripadanja školi predviđa opšte zadovoljstvo životom i depresivnost adolescenata. I ne samo to – ono predviđa i školski uspeh i učestalost neopravdanog izostajanja iz škole! A osećanje pripadanja školi zavisi od toga kakvi su vršnjački odnosi (uključujući i zastupljenost vršnjačkog maltretiranja), koliko se učenici osećaju sigurno u školi i koliko su pravila u školi fer. Iako je u stranim studijama dobijeno da i odnos učenik-nastavnik i socioekonomski status porodice učenika utiču na osećanje pripadanja školi, kod nas to nije dobijeno.

Možemo zaključiti da je mladima važno koliko se osećaju da pripadaju školi koju pohađaju. Ako se osećaju kao „svoji na svome“ biće srećniji i manje skloni depresivnom raspoloženju, manje će izostajati i imaće bolji uspeh. A to možemo postići time što ćemo podsticati saradnju na časovima, zajednički rad na projektima, istraživanja u zajednici, a pre svega uspostavljanjem pravila ponašanja koja će se jednako primenjivati na sve i blagovremenim reagovanjem na vršnjačko nasilje!

💡 Koliko su naši nastavnici zadovoljni različitim aspektima svog života? Nastavnici srednjih škola širom Srbije odgovarali su, između ostalog, i na pitanje o opštem zadovoljstvu životom i o zadovoljstvu pojedinačnim aspektima života. Na skali 1-5 prosečna vrednost iznosila je 4,29. Najvećim su procenili zadovoljstvo odnosima sa drugim ljudima, pa sledi zadovoljstvo postignućima. Sa druge strane, najmanje su zadovoljni finansijskim statusom i izgledima za budućnost.

A koliko su naši nastavnici zadovoljni svojim poslom?

Na istoj skali 1-5, bilo je sedam nastavnika koji su zaokružila 1, ali je zato bilo 135 njih koji su zaokružili 5. Prosečna vrednost iznosi 4,05. Deluje da i pored svih izazova sa kojima se nastavnici u Srbiji suočavaju, oni i dalje vole svoj posao, posebno direktan rad sa decom. Jedno od objašnjenja za razliku između nezadovoljstva finansijskim statusom i očekivanjima od budućnosti sa jedne strane, i zadovoljstva poslom sa druge strane, može biti kognitivna disonanca. Često ljudi u profesijama koje nisu vrednovane u društvu (finansijski ili na neki drugi

način) koliko bi neko mislio da treba da budu, pokazuju visok nivo zadovoljstva poslom. Drugim rečima, mora da postoji neki viši smisao i viša vrednost u poslu koji se obavlja, a koji donosi osećaj zadovoljstva.

Naravno, ovo je samo jedna hipoteza, za pouzdanije zaključke potrebno je uraditi dodatne analize, napraviti poređenje sa nastavnicima iz drugih država, uključiti potencijalno i kvalitativne podatke i nastaviti sa promišljanjem o ovoj interesantnoj temi.

Kontakt

Za više informacija o projektu možete posetiti profile na društvenim mrežama, kao i zvanični sajt projekta gde nas možete kontaktirati.

Link ka sajtu:

<https://nidea.f.bg.ac.rs/>

